

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๓

วันที่ ๗ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกประการ”

มาตรา ๑๒๐ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณี การพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะกำหนดองค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในรัฐธรรมนูญ

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

รายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนต้องเปิดเผยให้ประชาชน ทราบได้ทั่วไป เว้นแต่กรณีการประชุมลับหรือการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้อง พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้นำความในมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สภาผู้แทนราษฎรยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม มิให้นำรวมระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

มาตรา ๑๔๘ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอ ความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธาน แห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรี ทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้น โดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มิใช่กรณี ตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๘๑

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาล หากมีความจำเป็น จะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ให้ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลไว้ในคำวินิจฉัยนั้น โดยศาลอาจกำหนดให้มีผลไปในอนาคตขณะใดขณะหนึ่งหลังวันอ่านคำวินิจฉัย หรืออาจกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการในการบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งนี้ ตามความจำเป็นหรือสมควร ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี และให้องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดที่มีหน้าที่ในการบังคับรายงานผลการปฏิบัติหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล

๓. ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๘๐ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรอง ไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรอง ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้

ข้อ ๘๓ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด

(๒) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้องให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๘๕

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสอง ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคน เป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ความเห็น

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้วินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องในเรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๓ และเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๓ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นประเด็นเดียวกัน ซึ่งทั้งสองคำร้อง เป็นกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ ทั้งสองสภาเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดย ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งความเห็นนั้นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) กรณีจึงต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑) จึงเห็นควรมีคำสั่งรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รวมการพิจารณา เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๓ และเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๓ เข้าด้วยกันและแจ้งให้ผู้ร้องทราบและให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นายฉลอง เทอดวิระพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นางสาวกริม พูลเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และนายสมบุรณ์ ชารัมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยื่นคำชี้แจง เป็นหนังสือพร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง แผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลและการจัดทำ รายรับให้เพียงพอกับการใช้จ่ายในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยปกติมีระยะเวลา ๑ ปี เรียกว่า งบประมาณแผ่นดินประจำปี ซึ่งจะเริ่มต้นในวันที่ ๑ ตุลาคมของทุกปีไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป โดยมีสำนัก งบประมาณเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณแผ่นดินและนำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณา

โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติและในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงินและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา และวุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๓ และให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย โดยนายกรัฐมนตรีจะต้องรอไว้ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕

เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นในการแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของนายฉลอง เทอดวีระพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง ที่ลงคะแนนเสียงเห็นด้วยในวาระที่สองและวาระที่สาม โดยกล่าวอ้างว่า ลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในการแสดงตนของตัวเอง ซึ่งเป็นช่วงเวลาประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองและวาระที่สามในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าว ที่นายฉลอง เทอดวีระพงศ์ ไม่ได้อยู่ในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏตัวอยู่

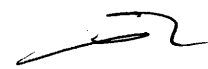
ที่จังหวัดพัทลุง ทั้งนี้ไม่ว่านายฉลอง เทอดวีระพงศ์ อาจรู้เห็นเป็นใจหรือไม่ก็ตามเป็นเรื่องที่สภาผู้แทนราษฎร จะต้องทำการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงต่อไป ส่วนกรณีพฤติการณ์ของนางสาวภริมา พูลเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ และนายสมบุรณ์ ชาร์มย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ปรากฏภาพถ่ายคลิปวิดีโอต่อสาธารณชนทั่วไป แสดงให้เห็นว่ามีการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แสดงตนในการลงคะแนนในวาระที่สองและวาระที่สามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าว พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความผิดปกติในการออกเสียงลงคะแนนเช่นกัน เป็นเรื่องที่สภาผู้แทนราษฎร จะต้องทำการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงต่อไป ดังนั้นพฤติการณ์ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อ หลักจารีตประเพณีของระบบรัฐสภาไทยที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตเป็นการกระทำที่ขัดกันของผลประโยชน์ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ ระบบรัฐสภาที่ประชาชนได้มอบอำนาจให้เป็นผู้แทนเพื่อไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ กรณีจึงเป็นการกระทำ ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ปัญหาที่จะต้องพิจารณามีว่า การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำการในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าว โดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนในการลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าวแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่น จะเป็นเหตุให้กระบวนการตราร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเพียงเสียงเดียว แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางรายกลับมีพฤติการณ์เป็นการกระทำที่เปิดเผยในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสถานที่ตรากฎหมายของชาติ เป็นการกระทำที่ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ไม่เกรงกลัวต่อการตรวจสอบ และไม่มีประเทศประชาธิปไตยประเทศใดจะยอมรับการลงคะแนนเสียงแทนกันในรัฐสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรของประเทศได้ เพราะหากยอมรับให้มีการลงคะแนนเสียงในการประชุมรัฐสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแทนกันได้ ย่อมเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรัฐสภาขาดความรับผิดชอบต่อนักที่อันเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ที่มีเกียรติและมีศักดิ์ศรี เป็นการทำลายศักดิ์ศรีของรัฐสภา หากกรณีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงมติของสภาผู้แทนราษฎร ย่อมทำให้การลงมติดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับซึ่งทำให้ร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไปทั้งฉบับ ดังนั้น เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็น

สิทธิเฉพาะตัวที่สมาชิกแห่งรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง ไม่อาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำแทนกันได้ การลงคะแนนเป็นสาระสำคัญของมติที่ประชุม แต่ปรากฏว่ามีการลงคะแนนแทนกันจึงย่อมมีผลกระทบต่อความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของมตินั้น การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ย่อมไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ แล้ว ยังขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖ และข้อ ๗ ทั้งอาจเป็นการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมพิจารณานั้น เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย เมื่อกระบวนการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงถือว่ามติของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อันมีผลให้ร่างพระราชบัญญัติ ฯ นี้ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนั้นตกไปทั้งฉบับหรือไม่อย่างไร เห็นว่า ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยไว้ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓ - ๔/๒๕๕๗ แล้วว่า กระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเนื้อหาหรือข้อความของร่างพระราชบัญญัติขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไปเสียไปทั้งฉบับนั้น ข้อเท็จจริงในคดีดังกล่าวกับข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้มีความแตกต่างกัน ๒ ประการสำคัญ ประการแรก ในคดีดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในประเด็นกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และประเด็นเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินั้นว่า มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ส่วนในคำร้องนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องให้พิจารณาเฉพาะประเด็นกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยไม่ได้มีการโต้แย้งหรือคัดค้านเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่อย่างไรก็ดี ประการที่สอง คดีตามคำวินิจฉัยทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้นเป็นการพิจารณาร่างกฎหมายอื่นแต่ตามคำร้องนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีความแตกต่างกันในกระบวนการตราพระราชบัญญัติอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากกฎหมายอื่นหลายประการ กล่าวคือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญทุกฉบับบัญญัติให้ต้องตราขึ้นใช้บังคับเป็นประจำทุก ๆ ปีเป็นรายปี และมีผลใช้บังคับเฉพาะปีงบประมาณนั้น ๆ เท่านั้น เพื่อเป็นกรอบควบคุมการใช้จ่ายเงินแผ่นดินในการบริหารประเทศในแต่ละปีงบประมาณ และไม่อาจไม่ตราขึ้นใช้บังคับได้ รวมทั้งต้องตราให้ทันต่อระยะเวลาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญเพราะหากล่าช้าจะเกิดผลเสียหายต่อการบริหารประเทศอย่างรุนแรง ตลอดจนต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น ในขณะที่พระราชบัญญัติทั่วไปเป็นกฎหมายที่ถูกตราขึ้นเพื่อใช้บังคับกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความจำเป็นที่จะต้องมีหรือไม่มีพระราชบัญญัติได้ออกใช้บังคับหรือไม่ขึ้นอยู่กับเสียงส่วนใหญ่ของสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ และโดยที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นกฎหมายสำคัญยิ่งที่สภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นกรอบควบคุมการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของฝ่ายบริหารในการบริหารประเทศ รัฐธรรมนูญทุกฉบับจึงบัญญัติให้งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ อันหมายถึงการตราขึ้นโดยสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ โดยฝ่ายบริหารไม่อาจใช้อำนาจตรากฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นพระราชกำหนดได้ และยังมีบทบัญญัติรับรองว่า ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนี้ออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีก่อนนั้นไปพลางก่อนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง รวมทั้งรัฐธรรมนูญยังกำหนดกรอบเงื่อนไขในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นการเฉพาะในมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔๒ ตลอดจนได้กำหนดระยะเวลาในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้เป็นการเฉพาะเช่นกันและบัญญัติถึงผลของการพิจารณาไม่ทันระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวไว้ต่างหาก คือสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวมาถึง ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นและให้เสนอร่างต่อวุฒิสภา

เพื่อพิจารณาต่อไป และวุฒิสภาต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๓

ดังนั้น กรณีจึงเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความสำคัญแตกต่างจากกฎหมายอื่น โดยเฉพาะกระบวนการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลากำหนดไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญต่างจากกฎหมายอื่น ดังนั้น ย่อมไม่อาจนำเอาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการตรากฎหมายอื่น โดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาใช้เทียบเคียงได้

กรณีตามคำร้องนี้ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา ๑๔๘ วรรคสาม และวรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแล้ว เห็นว่า ได้บัญญัติในส่วนของผลการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไว้เฉพาะกรณีที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น โดยในกรณีที่ข้อความนั้นเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไปทั้งฉบับตามความในมาตรา ๑๔๘ วรรคสาม แต่หากมิใช่ข้อความอันเป็นสาระสำคัญให้เฉพาะข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไปตามความในมาตรา ๑๔๘ วรรคสี่ ในส่วนของกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัตินั้น มิได้บัญญัติชัดเจนอย่างเช่นการพิจารณาเนื้อหาข้อความในร่างพระราชบัญญัติ จึงเห็นว่า การตราร่างพระราชบัญญัติโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากเป็นกรณีที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญ เช่น เรื่องเกี่ยวกับองค์ประชุมที่ไม่อาจแก้ไขได้ ร่างพระราชบัญญัติก็ย่อมตกไปทั้งฉบับ แต่หากเป็นกรณีที่เป็นความบกพร่องบางส่วนที่ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ซึ่งออกเสียงลงคะแนนโดยสุจริตและสมบูรณ์และสามารถแก้ไขได้ ไม่ควรให้การกระทำที่ไม่ชอบเฉพาะบุคคลไปทำลายความชอบธรรมของคะแนนเสียงส่วนใหญ่ จึงมีผลเพียงทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวถูกรื้อถอนโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ไม่อาจนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ ได้ และเป็นเรื่องที่สภาผู้แทนราษฎรจะต้องนำไปดำเนินการให้การตราร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญต่อไป

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่การออกเสียงลงคะแนนแทนกันกรณีนายฉลอง เทอดวิระพงศ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง ปรากฏในวาระที่สอง ตั้งแต่มาตรา ๓๑ ถึง มาตรา ๕๕ และการพิจารณาในวาระที่สาม รวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการและการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภา ซึ่งเป็นขั้นตอนกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จะเห็นได้ว่า กระบวนการตราดังกล่าวเป็นกระบวนการตราที่ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เมื่อตรวจสอบผลการลงมติในวาระที่สาม ปรากฏว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าร่วมประชุมทั้งหมด ๔๕๐ คน ลงมติเห็นด้วย จำนวน ๒๕๓ เสียง ไม่ลงคะแนน จำนวน ๑ เสียง และงดออกเสียง จำนวน ๑๙๖ เสียง ถือได้ว่าการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ มีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงครบองค์ประชุมและเป็นการลงมติเห็นชอบกับ ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นมติเสียงข้างมากเป็นประมาณ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสอง และวรรคสามแล้ว อีกทั้งการที่ประชาชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของภาษีของประเทศได้มอบฉันทานุมัติ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งถือเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยจำนวนถึง ๒๕๓ คน มาเป็นผู้พิจารณาและ ตรากฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ถือว่าคะแนนเสียงดังกล่าวเป็นคะแนนเสียงที่สำคัญยิ่งในการลงมติ ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะให้การให้คะแนนเสียงเพียงส่วนน้อยที่เกิดจากการกระทำที่ละเมิดต่อ หลักการของรัฐธรรมนูญมาล้มล้างความชอบธรรมของร่างกฎหมายอันสำคัญยิ่งของประเทศในครั้งนี้ ดังนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ แต่กระบวนการออกเสียงลงคะแนนเฉพาะในวาระที่สองและวาระที่สามเท่านั้นที่ไม่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญ โดยเมื่อหักคะแนนเสียงของนายฉลอง เทอดวิระพงศ์ หรือกรณีเสียบัตรแทนกันออกไปแล้ว จำนวนคะแนนเสียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้สุจริตยังคงเป็นคะแนนเสียงข้างมากและไม่มีผลเป็นการ เปลี่ยนแปลงมติในการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเท่ากับว่ากระบวนการตรา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเฉพาะ กระบวนการตราในวาระที่สองและวาระที่สาม แต่อย่างไรก็ตาม แม้กระบวนการตราจะไม่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญในวาระที่สองและวาระที่สาม แต่ไม่ถึงขนาดส่งผลว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ อันจะทำให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และไม่กระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ ของคะแนนเสียงข้างมากอันสุจริตในการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น ดังนั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ ว่าการลงคะแนนให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

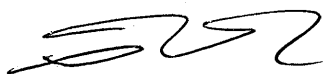
ของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ แต่ตกไปเฉพาะการลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่สองและวาระที่สามรวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการและการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภา

มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า หากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เสียไปเฉพาะการลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่สองและวาระที่สามแล้ว จะต้องมีการดำเนินการอย่างไรต่อไป เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาล หากมีความจำเป็นจะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ให้ศาลมีอำนาจกำหนด คำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลไว้ในคำวินิจฉัยนั้น โดยศาลอาจกำหนดให้มีผลไปในอนาคตขณะใด ขณะหนึ่งหลังวันอ่านคำวินิจฉัย หรืออาจกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการในการบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งนี้ ตามความจำเป็นหรือสมควรตามความเป็นธรรมแห่งกรณี และให้องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใด ที่มีหน้าที่ในการบังคับรายงานผลการปฏิบัติหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลต่อศาลภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล” เพื่อความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญและก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ประเทศชาติเนื่องจากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณเป็นเครื่องมือ สำคัญในการดำเนินการและขับเคลื่อนภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับเข้าสู่เดือนที่ห้าของปีงบประมาณ ๒๕๖๓ แล้ว ซึ่งความล่าช้าของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวย่อมสร้างความเสียหายแก่ประเทศทั้งในเรื่องระบบเศรษฐกิจและ ความจำเป็นในการกิจด้านต่าง ๆ ที่ต้องใช้งบประมาณของประเทศ แม้รัฐธรรมนูญจะกำหนดให้ใช้ งบประมาณในปีงบประมาณก่อนไปพลางก่อนก็ตามก็สามารถใช้ได้เพียงรายจ่ายบางประเภทหรือบางกิจการ เท่านั้น การใช้จ่ายในงบลงทุนในการพัฒนาประเทศหรือป้องกันภัยพิบัติ สาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน ชาวไทยไม่อาจกระทำได้ ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงความจำเป็นตามสมควรแก่กรณี เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะ เกิดขึ้นกับประเทศชาติ จึงชอบที่ศาลออกคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนี้ โดยกำหนดคำบังคับให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปดำเนินการลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวาระที่สองและวาระที่สามรวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้เป็นไป

โดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเมื่อมีการลงมติเห็นชอบแล้วให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ เพื่อนำสู่ขั้นตอนการออกร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ไว้จนกว่ากระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแล้ว พร้อมทั้งให้รายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เฉพาะการลงมติและให้ความเห็นชอบในวาระที่สองและในวาระที่สามรวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการ และการพิจารณาให้ความเห็นชอบของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ และอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔ จึงกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรไปพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวาระที่สองและวาระที่สามรวมทั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และส่งให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบต่อไป กับทั้งให้รายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ